

til Underviisningsmaaden; man vil leilighedsvis anfætte flere Lærere, hvor man dertil finder Anledning, og derefter søge Bevilling til den forøgede Udgift hertil igjennem Finantsloven, hvilken Fremgangsmaade ogsaa vil være at anvende, naar der bliver Tale om forøgede Udgifter i andre Henseender, saasom til Udvidelse og Ombygning af Seminarierne. Paa denne Maade vilde altsaa Reformen skee stykkevis, successive, efter Tid og Leilighed; det blev altsaa i Grunden en Udbedring af den gamle Bygning, det blev væsentlig en Udvikling af det Bestaaende. Den anden Bei vilde være, at der, efterat først de store Spørgsmaal, som her kunne komme i Betragtning, vare overveiede og havde fundet deres Afgjørelse, blev forelagt en omfattende Reformlov. Jeg skal kun henpege til enkelte saadanne Spørgsmaal, s. Ex. om Seminariernes Antal skulde være det samme, om deres Beliggenhed skulde være den samme, om maaskee nogle af dem skulde henlægges til en Kjøbstad, om Forstanderposten skulde fremdeles, ligesom hvor det nu er Tilfældet, være forbundet med et Præstembede, og om Seminarierne fremdeles skulde vedblive kun at være Dannelsesanstalter for vordende Skolelærere, eller om de skulde udvides til ogsaa at kunne meddele en mere almindelig Dannelse. Disse Spørgsmaal ville ikke kunne afgjøres alene ad administrativt Bei, men der maa hentyes til Lovgivningen. Denne Bei vilde formeentlig have det Fortrin, at næsten alle de forskjellige Spørgsmaal, der her maatte komme i Betragtning, kunde blive overveiede og finde deres Afgjørelse, hvorved det var at vente, at der kunde blive en større Overensstemmelse mellem dem indbyrdes, og at der efter den foretagne almindelige Hovedreform kunde blive en bedre Symmetri i den nye Seminariebygning end i den gamle. Derfor Noget anseer det fornødent, at der foretages betydelige Forandringer med Hensyn til Seminarievæsenet, saa er det sandsynligt, at han kan føle nogen Betænkelighed ved nu at vedtage et Forslag om faste Lønninger, der for en ikke begrændset Fremtid skulde gjælde for de Lærere, der nu ere ansatte ved Seminarierne, naagtet det var muligt, at Reformloven, naar den kom, vilde gjøre nogle af disse Læreres

Tjeneste overflødig eller af enkelte iblandt dem kræve meer eller mindre Arbeide, hvorefter Lønnen dog nogenlunde burde rette sig. Giville Forventninger man tør nære med Hensyn til Seminarievæsenets Reform, hvilken Bei det tør antages, der agtes indflaaet, det, mener jeg, vil det være af Vigtighed at erfare, og det vilde vistnok have sin Indflydelse paa den foreliggende Sags Behandling. Om det tør haabes, at den høitærede Kultusminister allerede nu vil finde sig foranlediget til at udtale sig herom, veed jeg ikke.

Tsicherung: Det forekommer mig, at § 4 omtrent bevarer det Spørgsmaal, som den sidste arede Taler stillede. § 4 har, saaledes forekommer det idetmindste mig, det Indhold, at saasnart man kan skaffe sig de fornødne Skolelærerandidater paa anden Maade end igjennem Seminarierne, høre disse op, og det er ogsaa den Reform, der bedst kan gennemføres ved Hjælp af Loven. Alle egentlige Reformen indenfor Skolens Virksomhed beroe meget mere paa den administrative Anvendelse af de Midler og Kræfter, som haves tilstede, end paa de Lovregler, der kunne indskrives derom, og hvad specielt Seminarieunderviisningen angaaer, saa ligge de Egenstaber, der maae kræves hos de Mænd, som skulle anvendes til Almueskolevæsenet, saa nær ved det Udbytte, en velindrettet almindelig Underviisning giver, at man maa haabe meget snart, altsom de Midler, der anvendes til Underviisningsvæsenet, bære Frugt, at kunne undvære særlige Skoler for Opdragelse af Lærere til Almueskolevæsenet. Skeer dette, saa vil ogsaa Concurrencen mellem de Bedkommende blive større, ligesom man vil faae dueligere Mænd. Den Indvending, jeg vilde gjøre mod Loven som finantstel Lov, rammer § 3; det forekommer mig nemlig, at denne Paragraph indeholder et ikke heldigt Finants eksempel. Den forlanger en Ret, og paa en vis Maade en ubegrændset Ret, til at ansætte Overlærere, det vil sige, den tager egentlig Bevillingsretten bort; det er jo kun, om man vil, i et enkelt og indskrænket Punkt, men jeg seer ikke, hvorfor det ikke skulde blive stykkevis og delvis Regel, og dermed vilde den egentlige Bevillingsmyndighed være tilintetgjort. Der